

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-009-4
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ID ОП у ЄДЕБО	26629
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Психологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Левус Надія Ігорівна – доцент кафедри психології, Львівський національний університет імені Івана Франка
Члени експертної групи	Підбуцька Ніна Вікторівна – професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Кряжева Інна Миколаївна – аспірант, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Залучений представник роботодавців	
Спостерігачі	
Дати виїзду до ЗВО	12.11.2019 – 14.11.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	
Дата надходження звіту до Національного агентства	
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

довге поле

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма загалом відповідає вимогам, які відображені у відповідних критеріях. ОП забезпечена всією необхідною документацією, матеріально-технічною базою, компетентним науково-педагогічним складом. Вимоги до ОП є доступними та зрозумілими для стейкхолдерів. Їх інтереси враховано при розробці даної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

В цілому мета та цілі освітньої програми відповідають місії та стратегії ЗВО. Позиції та потреби стейкхолдерів відображені у цілях ОП. Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, зокрема сьомому рівню (другий магістерський).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст освітньої програми загалом має чітку структуру та відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Студентів розглядають як суб'єктів із власними унікальними інтересами, потребами, досвідом та бекграундом, вони є автономними і відповідальними учасниками освітнього процесу. Методи навчання і викладання, що застосовуються на ОП відповідають концепту студентоцентрованості. Усім учасникам освітнього процесу відповідної ОП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів завдяки системі дистанційного навчання Moodle3.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь та доступні для ознайомлення впродовж навчального року у системі Moodle3. Завдання для контрольних заходів є валідними. Форми атестації магістрів першого року навчання відповідають вимогам стандарту вищої освіти та передбачають публічний захист кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен, що відображено у ОП та навчальному плані. У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним РН. Кваліфікація викладачів та їх практичні і наукові зацікавлення відповідають тим дисциплінам, які вони викладають. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. ЗВО активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а також залучає професіоналів-практиків до аудиторних занять на ОП. ЗВО має налагоджену

систему професійного розвитку викладачів.

Бібліотека, інфраструктура та обладнання ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення дають можливість досягти визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. ЗВО має достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу ОП, необхідну інфраструктуру для проведення таких форм занять за ОП, як тренінги, психологічні консультації, підготовка відео-презентацій тощо. Створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

Присутня чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою. Стейкхолдери (студенти, роботодавці) мають змогу брати участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери. Існування культури якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОП, що акредитується.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами, що є у вільному електронному доступі. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. В більшості випадків враховуються інтереси та побажання стейкхолдерів при складанні ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Цілі ОП не достатньо враховані та відображені при побудові навчального плану та в наповненні його освітніми компонентами. Стейкхолдери (студенти та роботодавці) не залучалися до формулювання цілей та цільового наповнення даної освітньої програми. Експертній групі не надано доказів врахування галузевого та регіонального контексту.

Освітні компоненти, включені до освітньої програми, не повністю складають логічну взаємопов'язану систему. У самоаналізі ОП вказано, що затверджені переліки вибіркових дисциплін розміщуються для ознайомлення студентів на офіційному сайті університету, що не було підтверджено. Не всі робочі програми, які входять до навчального плану, розміщено на сайті кафедри. Поданий навчальний план та освітня програма не співпадають за певними освітніми компонентами, кредитами, годинами. Питання про зміни до навчальних планів та освітніх програм спеціальності 053 «Психологія» розглядалося на Вченій раді, проте не було вказано про які зміни йдеться (Протокол №1 від 31.08.2018).

Правила прийому на навчання за освітньою програмою не повністю враховують особливості самої освітньої програми. Не розроблено механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Недостатня обізнаність викладачів та студентів про поняття «академічна свобода» та її принципи.

Експертній групі не надано доказів про наукову лабораторію.

У якості рецензентів кваліфікаційних робіт виступають працівники кафедри соціології, які не мають відповідної кваліфікації за спеціальністю «Психологія». Здобувачі вищої освіти не достатньо обізнані із процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат.

До аудиторних занять на ОП не залучаються представники роботодавців, хоча в

самоаналізі ОП стверджується протилежне.

Відсутність можливості дистанційної роботи із каталогами бібліотеки ЗВО, ознайомлення з бібліотечним фондом можливо лише через абонемент. Відсутність відкритого доступу до ресурсів Clarivate Analytics. Деякі спеціалізовані приміщення призначено для забезпечення освітніх компонентів ОП першого (бакалаврського) рівня.

Відсутність у стейкхолдерів (студенти, роботодавці) розуміння, що таке Освітня програма, її важливість для підготовки здобувачів вищої освіти, а також про різницю між ОП та навчальним планом спеціальності.

Не всі посилання на веб-сайті працюють коректно.

Рекомендації:

- Чітко сформулювати цілі ОП, залучаючи при цьому стейкхолдерів, відповідно до цих цілей побудувати освітній процес підготовки магістрів.
- Впорядкувати освітні компоненти в єдину систему, що відповідає цілям ОП.
- В освітніх компонентах врахувати регіональний аспект.
- Розмістити переліки вибіркових дисциплін на сайті університету.
- Розмістити на сайті кафедри всі робочі програми, що входять до навчального плану.
- Розробити механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.
- Розширити форми та методи навчання, що відповідають студентоцентрованому підходу.
- У якості рецензентів кваліфікаційних робіт залучати тих працівників інших випускових кафедр чи інших ЗВО, які мають відповідну кваліфікацію за спеціальністю «Психологія».
- Детально ознайомити здобувачів вищої освіти із процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат (система, яка використовується для перевірки, дати та терміни перевірки, наслідки виявленої академічної недоброчесності тощо).
- Залучати до аудиторних занять «зовнішніх» професіоналів.
- Привести матеріальне-технічне забезпечення у відповідність до ОП за другим (магістерським) рівнем освіти. Надати можливості для створення наукової лабораторії з метою проведення науково-дослідної діяльності магістрами, які вивчають психологію.
- Забезпечити можливість дистанційної роботи із каталогами бібліотеки.
- Проводити регулярні методичні семінари із стейкхолдерами про особливості освітнього процесу здобувачів вищої освіти, що ґрунтується на Освітній програмі та інших документах.
- Привести веб-сайт університету до зрозумілої та доступної для користувачів форми.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Місією університету є створення середовища єдності науки і освіти з метою формування національно свідомої, чесною, творчої, професійної особистості, яка працюватиме для розвитку міської громади. Стратегією університету є забезпечення високого рівня організації та проведення навчальної, наукової та виховної роботи. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Strategichnij_plan_2019-2024_rr-1.pdf

Метою даної освітньої програми є визначення загальних програмних компетентностей, програмних результатів навчання у відповідності до освітніх компонентів (навчальних дисциплін та практик) для другого (магістерського) рівня вищої освіти. В цілому, унікальність цілей програми пов'язана із принципами наукового напряму кафедри психології – «Цільова спрямованість у різних сферах життєдіяльності».

В цілому мета та цілі освітньої програми відповідають місії та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами зустрічей зі стейкхолдерами (студенти та роботодавці) було з'ясовано, що їх позиції та потреби відображені у цілях ОП.

Проте стейкхолдери не залучалися до формулювання цілей та цільового наповнення даної освітньої програми, що було підтверджено під час зустрічі експертної групи з даними групами осіб.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, що з'ясовано на підставі зустрічі з роботодавцями.

Не було надано доказів врахування галузевого та регіонального контексту, оскільки експертній групі не продемонстровані результати соціологічного опитування щодо запитів на психологічні послуги в місті та області (які згадувалися в самоаналізі).

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, що з'ясовано на підставі співбесід з гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками, які безпосередньо відповідають за зміст ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).
За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП для магістрів другого року навчання: програмні результати навчання ОП (таблиця б) відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, зокрема сьомому рівню (другий магістерський), де йдеться про здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>

ОП для магістрів першого року навчання приведено у відповідність до затвердженого стандарту вищої освіти, який вступив в дію 01.09.2019 р. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Osvitnya_programa_2019r.-1.pdf

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

В цілому мета та цілі освітньої програми відповідають місії та стратегії ЗВО.
Позиції та потреби стейкхолдерів відображені у цілях ОП.
Цілі ОП та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці.
Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, зокрема сьомому рівню (другий магістерський).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Цілі ОП не достатньо враховані та відображені при побудові навчального плану та в наповненні його освітніми компонентами.
Стейкхолдери (студенти та роботодавці) не залучалися до формулювання цілей та цільового наповнення даної освітньої програми.
Експертній групі не надано доказів врахування галузевого та регіонального контексту.
Рекомендації:
– при подальшому вдосконаленні ОП залучати студентів та роботодавців до формулювання цілей ОП;
– чітко сформулювати цілі ОП, відповідно до них побудувати освітній процес підготовки магістрів.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за інформацією, наданою в таблиці 1 самоаналізу ОП, а також за навчальним планом). Загальний обсяг у кредитах ЄКТС – 90, вибіркова частина – 24 кредити (26,7%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми загалом має чітку структуру.
Проте освітні компоненти, включені до освітньої програми, не повністю складають логічну взаємопов'язану систему. Цикл загальної та професійної підготовки містить освітні компоненти, що спрямовані на підготовку фахівців для науково-дослідної та педагогічної роботи, при цьому у переліку освітніх компонентів за вибором представлено навчальні дисципліни практичного спрямування. Таким чином, не простежується взаємозв'язок цих двох блоків освітніх компонентів.
Освітні компоненти в сукупності не цілком дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки практичне спрямування освітніх компонентів не відображає запитів регіонального аспекту, наприклад роботи із учасниками АТО, про яку неодноразово на зустрічах згадували стейкхолдери.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.
Нормативні освітні компоненти відповідають спеціальності, а також результатам навчання та сформованим компетентностям, які зазначені у Тимчасовому стандарті за спеціальністю 053 – Психологія (таблиці 3 та 4).
Проте у Навчальному плані для магістрів першого року навчання у циклі нормативної підготовки представлено дисципліну, що не пов'язана із предметною областю спеціальності – «Цивільний захист та охорона праці в галузі» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Navchalnij_plan_2019r..pdf – наявність якої не було раціонально пояснено у контексті позицій стейкхолдерів. На зустрічі зі стейкхолдерами (студентами заочної форми навчання) було зазначено про недоцільність включення даної дисципліни до освітніх компонентів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Зокрема, під час зустрічей із стейкхолдерами було з'ясовано, що перед початком навчального року в них дійсно є можливість через анонімне письмове анкетування обирати дисципліни з власної ОП, що є підтвердженням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Процедура вибору здобувачами дисциплін є зрозумілою та організованою у зручний для здобувачів спосіб. Вона включає інформування здобувачів про зміст дисциплін, що виносяться на вибір; безпосередній запис на дисципліни; етап корекції, пов'язаний із збігами у розкладі.

Це підтверджується відповідними документами, зокрема Положенням про освітній процес (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf) та Положенням про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/Polozhennya-pro-poryadok-ta-umovi-obrannya-studentami-distsiplin-za-viborom.pdf>), а також результатами інтерв'ювання експертною групою здобувачів вищої освіти. Проте у визначених документах не прописана процедура вибору освітніх компонентів із блоків дисциплін.

У самоаналізі ОП вказано, що затверджені переліки вибіркового вибору дисциплін розміщуються для ознайомлення студентів на офіційному сайті університету, що не було підтверджено.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, що підтверджується ОП (таблиці 6 та 9).

Під час зустрічей із роботодавцями з'ясовано, що вони мають вплив на формування практичних запитів, а це лише частково охоплює зміст практики, який є необхідним для забезпечення реалізації підкритерію 2.5.

У самозвіті ОП представлено посилання на практики, що є освітніми компонентами підготовки бакалавра, що є не доцільним для подання інформації щодо компетентностей, які формуються під час практичної підготовки магістрів, через можливість перехресного вступу на рівень «Магістр».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз освітніх компонентів ОП свідчить про присутність цілей, спрямованих на формування соціальних навичок, але під час зустрічей стейкхолдери (викладачі та студенти) не змогли сформулювати, яким чином ці навички формуються під час вивчення дисциплін, що входять до ОП за рівнем «магістр».

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми для магістрів другого року навчання не враховує вимоги відповідного професійного стандарту, оскільки на час її затвердження він був відсутній. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Navchalnij_plan_2018r..pdf

Зміст освітньої програми для магістрів першого року навчання враховує вимоги відповідного професійного стандарту. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Navchalnij_plan_2019r..pdf

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Це підтверджено результатами опитування здобувачів вищої освіти, яке проведено кафедрою соціології. Проте в самоаналізі ОП вказано, що такі опитування проводяться кафедрою психології, результати яких не було представлено.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст освітньої програми загалом має чітку структуру та відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Процедура вибору здобувачами дисциплін є зрозумілою та організованою у зручний для здобувачів спосіб.

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Зміст освітньої програми для магістрів першого року навчання враховує вимоги відповідного професійного стандарту.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Освітні компоненти, включені до освітньої програми, не повністю складають логічну взаємопов'язану систему.

Практичне спрямування освітніх компонентів не відображає запитів регіонального аспекту.

У навчальному плані для магістрів першого року навчання представлено освітній компонент, який не пов'язаний із предметною областю спеціальності.

У положеннях ЗВО не прописана процедура вибору освітніх компонентів із блоків дисциплін.

У самоаналізі ОП вказано, що затверджені переліки вибіркового дисциплін розміщуються для ознайомлення студентів на офіційному сайті університету, що не було підтверджено.

Роботодавці в не достатній мірі впливають на формування змісту практики.

У самозвіті ОП представлено посилання на практики, що є освітніми компонентами підготовки бакалавра, що є не доцільним для подання інформації щодо компетентностей, які формуються під час практичної підготовки магістрів (через можливість перехресного вступу на рівень «Магістр»).

Під час освітнього процесу стейкхолдери не достатньо проінформовані про формування соціальних навичок (soft skills).

Опитування здобувачів вищої освіти щодо їх фактичного навантаження проведено кафедрою соціології. Проте в самоаналізі ОП вказано, що такі опитування проводяться кафедрою психології, результати яких не було представлено.

На титульних аркушах відсутні дати затвердження навчальних планів для магістрів як першого, так і другого року навчання.

Не всі робочі програми, які входять до навчального плану, розміщено на сайті кафедри: відсутні «Психологічні аспекти ПТСР», «Психологічна експертиза в різних галузях психології».

Слід зазначити, що поданий навчальний план та освітня програма не співпадають:

- I. за певними освітніми компонентами, кредитами, годинами:
  - 1) «Психологія саморозвитку особистості»: у ОП – 7 кредитів, у НП – 6 кредитів;
  - 2) «Підготовка магістерської роботи»: у ОП – 330 годин (що відповідає 11 кредитам), у НП – 315 годин (10,5 кредитів);
  - 3) у ОП - «Психологія релігії», а НП – «Психологічні аспекти ПТСР»;
- II. У НП вибірково навчальні дисципліни мають два блоки по 5 освітніх компонентів, а в ОП, окрім цих двох блоків, у вибірковій частині у циклі загальної підготовки представлені ще два освітні компоненти загальним обсягом 5 кредитів.
- III. Відповідно, не співпадають кредити ЄКТС за нормативними та вибірковими навчальними дисциплінами у НП з кількістю кредитів, які представлені у цих блоках в ОП.
- IV. У освітній програмі присутні технічні помилки щодо окремих навчальних дисциплін: в колонці з кількістю кредитів вказана кількість годин.

Для з'ясування вказаних невідповідностей члени експертної групи ознайомилися із протоколом Вченої ради, де розглядалося питання про зміни до навчальних планів та освітніх програм спеціальності 053 «Психологія» (Протокол №1 від 31.08.2018) https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Rishennya_31_08_2018_protokol_1-3.pdf (цит. від 14.11.2019). Проте у цьому протоколі не вказано, про які зміни йдеться.

Також експертна група ознайомилася із освітньою програмою, в яку внесено зміни.

На підставі вищевказаних недоліків, вважаємо за доцільне надати наступні рекомендації:

- Впорядкувати освітні компоненти в єдину систему, що відповідає цілям ОП.
- В освітніх компонентах врахувати регіональний аспект.
- Освітні компоненти, які не пов'язані із предметною областю спеціальності, замінити

на більш відповідні.

- У положеннях ЗВО прописати процедуру вибору освітніх компонентів із блоків дисциплін.
- Розмістити переліки вибіркових дисциплін на сайті університету.
- Залучати роботодавців до формування змісту практики.
- Проінформувати стейкхолдерів про формування соціальних навичок в процесі викладу навчальних дисциплін.
- Розмістити на сайті кафедри всі робочі програми, що входять до навчального плану.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти: <https://chmnu.edu.ua/wp->, а приклад вступного випробування – за посиланням: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/bilet.pdf>
[content/uploads/2017/08/Programa.pdf](https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/Programa.pdf)

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Абітурієнти, що мають намір вступати на другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» до Чорноморського національного університету імені Петра Могили складають фахове випробування у вигляді тестів, в яких в основному відображено особливості освітньої програми даного напрямку та спеціальності. Проте правила прийому на навчання за освітньою програмою не повністю враховують всі особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Чорноморський національний університет імені Петра Могили питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулює через реалізацію «Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили». Доступність «Положення про організацію освітнього процесу ЧНУ ім.П.Могили» для учасників освітнього процесу забезпечується можливістю ознайомлення на сайті університету <https://chmnu.edu.ua>. У ході спілкування із здобувачами освіти та викладачами було виявлено, що існують правила визнання результатів навчання та іноземних дипломів та контролюється процедура їх дотримання, але прикладів практичного застосування вказаних правил на відповідній ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті під час реалізації освітньої програми для всіх учасників освітнього процесу регулюється Конвенцією про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабон, 1997 рік). На жаль, зараз в Україні немає постанови, яка могла б регулювати визнання результатів здобутих за неформальною освітою у напрямку психології. Спілкуючись із

викладачами Чорноморського національного університету імені Петра Могили було виявлено, що прикладів практичного застосування вказаних правил на відповідній ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою не повністю враховують особливості самої освітньої програми. Не розроблено механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рекомендації:

- Розробити механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що для навчання та засвоєння знань, умінь та навичок викладачі використовують як усні, так і письмові форми навчальної роботи (таблиця 3). Основний наголос робиться на творчі форми та методи навчання і викладання задля розвитку креативності мислення здобувачів та творчого підходу в здійсненні професійної діяльності. До основних методів навчання, що використовуються в освітньому процесі відносяться творчі роботи, тренінгові вправи, використання математично-статистичних методів обробки даних, складання психологічних портретів тощо. Усі вони сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання.

За результатами зустрічей із стейкхолдерами (студенти очної та заочної форми навчання) визначено, що студента розглядають як суб'єкта із власними унікальними інтересами, потребами, досвідом та бекграундом, і який спроможний бути автономним і відповідальним учасником освітнього процесу. Застосовувані викладачами методи навчання і викладання відповідають концепту студентоцентрованості, про що свідчать результати регулярного анонімного анкетування з питань задоволеності щодо освітнього процесу закладу, методів навчання, специфіки викладання тощо. Результати цих анкетувань узагальнюються та оформлюються у вигляді методичних матеріалів.

Проведення зустрічей із членами академічної спільноти (викладачі, студенти) дозволило визначитися із можливістю ними вільно обирати зміст, форми і методи академічної діяльності. Методи навчання і викладання, що застосовуються на ОП, базуються на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів. Наказ про теми кваліфікаційних робіт свідчить, що здобувачі освіти вільні обирати теми для досліджень. При цьому треба зазначити, що викладачі та студенти недостатньо обізнані про поняття «академічна свобода» та її принципи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Усім учасникам освітнього процесу відповідної ОП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, зокрема робочих програм з конкретних дисциплін. Це можливо завдяки впровадженню системи дистанційного навчання Moodle3, за допомогою якої забезпечується контроль якості навчання студентів денної та заочної форм навчання. Викладачі мають свій особистий кабінет, в якому вони можуть бачити перелік своїх дисциплін на актуальний навчальний рік, можуть редагувати свої електронні дисципліни та заповнювати їх необхідними для навчання матеріалами. В свою чергу, студенти також мають свій особистий кабінет, в якому зазначені всі дисципліни згідно з розкладом групи в якій студент навчається. Також система має простий, але досить зручний інтерфейс, що дозволяє працювати з системою на не дуже потужних електронних пристроях або при відсутності швидкісного інтернет-підключення. Про переваги цієї системи з'ясовано на зустрічах із студентами, викладачами та керівником навчально-методичного відділу.

Недоліками цієї системи є незручність у налаштуванні журналу оцінок, відсутність можливості редагувати файли типу *.docx або *.xlsx у режимі онлайн.

Оскільки доступ до Moodle3 мають студенти заочної форми навчання та магістри першого року навчання, встановлено, що з ОП, навчальним планом та робочими програмами магістри другого року навчання можуть ознайомитися через сайт університету (<https://chmnu.edu.ua/training-information-base-medical/>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Зокрема, відбувається поєднання навчання і досліджень шляхом проведення таких видів діяльності, як написання курсових та кваліфікаційних робіт, проходження практики на базах організацій, написання статей у збірнику. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами наукових досліджень в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень, збір фактичного матеріалу для виконання курсових чи дипломних робіт. Студенти мають можливість розвивати необхідні компетентності та займатися науковою роботою завдяки участі у наукових гуртках, студентських наукових товариствах і у конференціях. Зокрема, у Положенні про студентський науково-практичний психологічний гурток «Евпсихея» (схвалено Радою Медичного інституту ЧНУ ім. Петра Могили, протокол № 4 від 3.12.2018 р.) зазначено про можливість проводити та представляти свої науково-практичні дослідження. Щорічно студенти беруть участь у студентській конференції «Могилянські читання», за результатами якої видається збірка наукових тез. Інформацію про наукову лабораторію експертам не було надано.

Натомість експертній групі було продемонстровано практичну лабораторію для роботи з дітьми з особливими потребами, де студенти можуть формувати практичні навички з такою категорією клієнтів. Написання наукових робіт магістрами на основі такої діяльності не практикувалося.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Відповідно до Положення про організацію методичної роботи кафедр ЧНУ імені Петра Могили (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_metodichnoyi_roboti_kafedri.pdf) викладачі оновлюють навчальні плани та відповідно робочі навчальні програми раз на 3 роки, за необхідності 1 раз на рік, що підтвердилося результатами зустрічей із науково-педагогічним персоналом.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Стратегії інтернаціоналізації ЧНУ імені П. Могили (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Petro-Mohyla-Black-Sea-National-University-IS.pdf>) зміст освіти передбачає ознайомлення викладачів та стейкхолдерів із сучасними досягненнями світової науки.

Для студентів ЧНУ ім. П. Могили існує широкий вибір програм академічної мобільності (МММ) (<https://chmnu.edu.ua/viddil-mizhnarodnih-zv-yazkiv/>).

Під час зустрічей із студентами встановлено можливість семестрового стажування у Поморській Академії (Польща), зокрема з магістрів першого року навчання було сформовано групу, що мала семестрове навчання у Поморській Академії.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Студентів розглядають як суб'єктів із власними унікальними інтересами, потребами, досвідом та бекграундом, вони є автономними і відповідальними учасниками освітнього процесу. Методи навчання і викладання, що застосовуються на ОП відповідають концепту студентоцентрованості.

Усім учасникам освітнього процесу відповідної ОП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів завдяки системі дистанційного навчання Moodle3.

Студенти мають можливість розвивати необхідні компетентності та займатися науковою роботою завдяки участі у наукових гуртках, студентських наукових товариствах і у конференціях.

Викладачі оновлюють навчальні плани та відповідно робочі навчальні програми раз на 3 роки, за необхідності 1 раз на рік.

Існує реальна можливість семестрового стажування у Поморській Академії (Польща).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Недостатня обізнаність викладачів та студентів про поняття «академічна свобода» та її принципи.

Можливість доступу до Moodle3 студентів заочної форми навчання та магістрів першого року навчання.

Недоліками Moodle3 є незручність у налаштуванні журналу оцінок, відсутність можливості редагувати файли типу *.docx або *.xlsx у режимі онлайн.

Експертній групі не надано доказів про наукову лабораторію.

Рекомендації:

- Ознайомити викладачів та студентів із поняттям «академічна свобода».
- Розширити форми та методи навчання, що відповідають студентоцентрованому підходу.
- Надати можливості для створення наукової лабораторії з метою проведення науково-дослідної діяльності магістрами, які вивчають психологію.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому (що було підтверджено в процесі зустрічей зі здобувачами вищої освіти).

Вони оприлюднюються заздалегідь на початку вивчення навчальних дисциплін, а також присутні у системі Moodle3 (що було підтверджено в процесі зустрічей зі здобувачами вищої освіти та викладацьким складом).

Завдання для контрольних заходів є валідними, тобто здатними перевірити те, що заплановано для перевірки. Це підтверджено експертною групою на основі аналізу експертною групою робочих програм, тестових, контрольних та екзаменаційних завдань.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Форми атестації магістрів першого року навчання відповідають вимогам стандарту вищої освіти та передбачають публічний захист кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен, що відображено у ОП та навчальному плані. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Navchalnij_plan_2018r..pdf

Форми атестації магістрів другого року навчання не відповідають вимогам стандарту вищої освіти та передбачають лише публічний захист кваліфікаційної роботи, оскільки на момент затвердження ОП вказаний стандарт був відсутній. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Navchalnij_plan_2019r..pdf

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, що відображено у Положенні про порядок і методiku проведення заліків та екзаменів у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_i_metodiku_provedennya_zaliviv_ta_ekzameniv_u_CHNU_im_Petra_Mogili-1.pdf

Під час зустрічі зі стейкхолдерами (викладачами, студентами, студентським самоврядуванням) з'ясовано, що в ЗВО дотримуються цих правил.

Під час проведення бесід із здобувачами вищої освіти (студентами та представниками студентського самоврядування) члени експертної групи переконалися у тому, що вони ознайомлені із механізмом та прикладами застосування правил повторного проходження контрольних заходів на ОП, а також оскарженням процедури та результатів проведення контрольних заходів.

Для забезпечення об'єктивності оцінювання кваліфікаційної роботи встановлена процедура рецензування. Проте у якості рецензентів виступають працівники кафедри соціології, які не мають відповідної кваліфікації за спеціальністю «Психологія» (що було з'ясовано під час інтерв'ювання гаранта програми, науково-педагогічних працівників та ознайомлення із затвердженою тематикою кваліфікаційних робіт).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності, що відображено у Положенні про академічну доброчесність в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили. (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_Poryadok_perevirki_a_kademichnih_tekstiv_na_plagiat.pdf).

Також застосування правил та процедури дотримання академічної доброчесності підтверджено під час інтерв'ювання експертною групою стейкхолдерів (викладачів, студентів, допоміжного персоналу).

Проте Unichesk – система перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт – знаходиться в процесі запуску та тестування, тому на момент візиту експертної групи не використовувалася (що було з'ясовано в ході зустрічі із завідувачем наукової бібліотеки, яка відповідає за роботу вказаної системи та перевірку на плагіат).

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти також з'ясувалося, що вони погано обізнані із процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь та доступні для ознайомлення впродовж навчального року у системі Moodle3. Завдання для контрольних заходів є валідними.

Форми атестації магістрів першого року навчання відповідають вимогам стандарту вищої освіти та передбачають публічний захист кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен, що відображено у ОП та навчальному плані.

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів. У ЗВО чітко окреслені процедури запобігання та врегулювання конфліктів під час проведення контрольних заходів.

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

У якості рецензентів кваліфікаційних робіт виступають працівники кафедри соціології, які не мають відповідної кваліфікації за спеціальністю «Психологія».

Unicheck – система перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт – знаходиться в процесі запуску та тестування, тому на момент візиту експертної групи не використовувалася.

Здобувачі вищої освіти не достатньо обізнані із процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат.

Рекомендації:

- У якості рецензентів кваліфікаційних робіт залучати тих працівників інших випускових кафедр чи інших ЗВО, які мають відповідну кваліфікацію за спеціальністю «Психологія».
- На момент перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт запустити в дію систему Unicheck.
- Детально ознайомити здобувачів вищої освіти із процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат (система, яка використовується для перевірки, дати та терміни перевірки, наслідки виявленої академічної недоброчесності тощо).

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання, що з'ясовано на підставі таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів» (у самоаналізі ОП), зустрічей із викладачами, відгуків студентів та роботодавців, а також на підставі інтерв'ювання та наданих документів відділом кадрів та навчально-методичним відділом.

Практичні зацікавлення та навички викладачів співвіднесено з їх можливостями викладання тієї чи іншої навчальної дисципліни, що з'ясовано під час інтерв'ювання стейкхолдерів (викладачів і студентів різних років і форм навчання).

Моніторинг професійного рівня викладачів здійснюється завдяки анкетуванню студентів щодо оцінки рівня викладання викладачів, яке проводиться як Центром соціально-психологічної підтримки при ЗВО, так і кафедрою соціології. Члени експертної групи ознайомились із результатами цього анкетування.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми, що відображено у положенні про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Polozhennya0001.pdf>

Професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП є вирішальними для результатів конкурсного відбору (такий висновок зроблено на підставі зустрічей зі стейкхолдерами).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, що з'ясовано на підставі інтерв'ювання роботодавців, договорів із базами практики та планами проходження практики здобувачами вищої освіти. ЗВО використовує науковий та виробничий потенціал роботодавців для спільного виконання науково-дослідних робіт, зокрема кваліфікаційних робіт за рівнем «Магістр».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО залучає професіоналів-практиків до аудиторних занять на ОП, шляхом проведення тренінгових занять та демонстрації прикладів індивідуального та групового консультування і психотерапії, що з'ясовано на підставі інтерв'ювання студентів очної та заочної форм навчання.

Натомість представники роботодавців до аудиторних занять на ОП не залучаються, що з'ясовано на підставі інтерв'ювання гаранта ОП, викладачів, студентів та роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів у співпраці з іншими організаціями, що було підтверджено переліком вітчизняних та закордонних вищих навчальних закладів, з якими підписано угоди про співпрацю: <https://chmnu.edu.ua/partneri/>
<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Petro-Mohyla-Black-Sea-National-University-IS.pdf>

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності на підставі преміювання, компенсації витрат, пов'язаних з науковою діяльністю, рейтингування викладачів за об'єктивними показниками науково-педагогічних досягнень та на підставі відгуків студентів.

Члени експертної групи переконалися в цьому під час ознайомлення з документами, які надані фінансовим департаментом, навчально-методичним відділом, відділом кадрів, а також під час ознайомлення з результатами анкетування студентів, які щорічно проводяться кафедрою соціології. Також це підтверджено в Трудовому колективному договорі: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Trudovij-kolektivnij-dogovor-CHDU-CHNU-Profkom-2016-2020.pdf>

Проте під час інтерв'ювання науково-педагогічних працівників з'ясовано, що вони обізнані не зі всіма можливостями фінансового та матеріального заохочення (зокрема, йдеться про компенсацію витрат, пов'язаних із друком статей у журналах з науковими індексами, а також про відшкодування витрат під час відрядження на наукові конференції).

Також отримані скарги від науково-педагогічних працівників щодо внутрішніх вимог ЗВО про публікацію щорічно шести наукових статей. Під час опитування керівника навчально-методичного відділу, з'ясовано, що у щорічне навантаження викладачів закладається певна кількість годин на наукову діяльність, яка може виражатися не лише у публікації статей, а й в інших видах такої діяльності, наприклад, участі в конференціях.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним РН. Викладачі відповідають тим дисциплінам, які вони викладають.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму.

ЗВО активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а також залучає професіоналів-практиків до аудиторних занять на ОП.

ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

До аудиторних занять на ОП не залучаються представники роботодавців, хоча в самооаналізі ОП стверджується протилежне.

Науково-педагогічні працівники обізнані не зі всіма можливостями фінансового та матеріального заохочення.

Отримані скарги від науково-педагогічних працівників щодо завищених внутрішніх вимог ЗВО щодо результатів наукової діяльності.

Рекомендації:

- Залучати до аудиторних занять «зовнішніх» професіоналів.
- Ознайомити науково-педагогічних працівників із всіма наявними в ЗВО можливостями матеріального та фінансового заохочення.
- Провести роз'яснювальну роботу серед науково-педагогічних працівників, щодо того, як обліковуються норми часу для наукової діяльності, і які види робіт вона передбачає.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Бібліотека, інфраструктура та обладнання ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення дають можливість досягнути визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами зустрічей зі студентами з'ясовано наповненість фонду бібліотеки необхідною для ОП джерельною базою. Конспекти лекцій, навчально-методичні матеріали, підручники викладачів ЗВО є доступними у електронному вигляді. Однак, з іншою літературою можливо ознайомитися лише через абонемент. На час приїзду експертної комісії закінчився строк можливого відкритого доступу до ресурсів Clarivate Analytics.

Під час зустрічі із представниками навчально-методичного відділу були надані результати анонімних анкетувань, спрямованих на вивчення актуальних потреб та інтересів здобувачів.

ЧНУ імені П. Могили, зокрема медичний факультет та кафедра психології, мають достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу ОП. Зокрема, ЗВО має необхідну інфраструктуру для проведення таких форм занять за ОП, як тренінги, психологічні консультації, підготовка відео-презентацій тощо. Навчальні приміщення мають необхідні засоби для проведення аудиторних лекційних та практичних занять. Встановлено, що деякі презентовані спеціалізовані приміщення призначено для забезпечення освітніх компонентів ОП першого (бакалаврського) рівня, наприклад, анатомія та фізіологія ЦНС, дефектологія, корекційна психологія тощо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО має бібліотеку, доступ до якої є безкоштовним для студентів і викладачів. За результатами зустрічей встановлено, що вони мають можливість працювати з наявними у бібліотеці каталогами або шукати необхідний книжковий фонд, користуючись комп'ютерами на території університету.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що у ЗВО наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, відсутні будь-які прояви насильства, здійснюється його профілактика, дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки учасників освітнього процесу.

Це відбувається за рахунок роботи Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню (<https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannyu/>), де систематично проводяться індивідуальні психологічні консультації та тренінгові програми. Діяльність психологів Центру спрямована на формування максимально

сприятливого освітнього середовища для задоволення потреб усіх суб'єктів освітнього процесу в особистісно-довірливому спілкуванні, забезпечення умов для стимулювання продуктивного професійного й особистісного розвитку, укріплення психічного здоров'я, профілактику насилля та дискримінації тощо. Кожен студент та викладач університету має можливість безкоштовно скористатися послугами Центру у вирішенні особистих проблем психологічного спектру, що було підтверджено під час зустрічей із студентами, представниками студентського самоврядування та особистого його відвідування членами експертної групи.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Результати бесід зі студентами, представниками студентського самоврядування, працівниками відповідальних органів (деканат, відділ кадрів студентів, Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню тощо) свідчать про якісну взаємодію деканатів, допоміжних підрозділів із студентами (отримання довідок, консультацій), можливість індивідуальної взаємодії викладачів із студентами (засобами як очної, так й дистанційної комунікації), існування інформаційної підтримки, зокрема наявність зручної та ефективної системи інформування здобувачів освіти як з освітніх, так і позаосвітніх питань (безпосередньо у ЗВО, на сайті ЗВО або соціальних сторінках ЗВО та відповідних підрозділів), а також консультативної і соціальної підтримки (консультування з приводу працевлаштування, психологічна підтримка).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що існує забезпечення безперешкодного доступу особам з особливими освітніми потребами та іншим маломобільним групам населення до першого поверху будівель у ЧНУ ім. П. Могили, створені умови відповідно до будівельних норм, державних стандартів та правил, про що могла пересвідчитися експертна комісія.

Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню забезпечує роботу за наступними напрямками: безперешкодний доступ особам з особливими освітніми потребами та з соціально незахищених категорій населення до отримання вищої освіти з урахуванням їхнього соціального статусу; виконання вимог зазначених в індивідуальній програмі реабілітації інвалідів, в тому числі в напрямку забезпечення матеріально-технічної бази; надання психологічної підтримки тощо. Дана інформація підтверджена під час зустрічей із студентами та працівниками відповідного підрозділу.

Загальнодоступним є «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» (<https://chmnu.edu.ua/inklyuzivna-osvita-ta-suprovid-malomobilnih-grup-naseleण्या/>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО присутня чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

За результатами зустрічей із студентами та представниками студентського самоврядування було встановлено, що на цей час відповідних випадків не траплялися, але про обізнані про певний алгоритм дій у відповідних ситуаціях. Зокрема вони мають змогу звернутися до фахівців Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню, фахівці якого були залучені до соціального проекту з протидії дискримінації «Миколаїв – місто рівності», в рамках якого були проведені соціально-психологічні тренінги толерантності для дітей і дорослих, психотерапевтичні групи для осіб, що постраждали від дискримінації.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Бібліотека, інфраструктура та обладнання ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення дають можливість досягти визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти.

ЗВО має достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу ОП, необхідну інфраструктуру для проведення таких форм занять за ОП, як тренінги, психологічні консультації, підготовка відео-презентацій тощо.

Створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Присутня чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Відсутність можливості дистанційної роботи із каталогами бібліотеки ЗВО, ознайомлення з бібліотечним фондом можливо лише через абонемент.

Відсутність відкритого доступу до ресурсів Clarivate Analytics.

Деякі спеціалізовані приміщення призначено для забезпечення освітніх компонентів ОП першого (бакалаврського) рівня.

Рекомендації:

- Привести матеріально-технічне забезпечення у відповідність до ОП за другим (магістерським) рівнем освіти.
- Забезпечити можливість дистанційної роботи із каталогами бібліотеки.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що існує Порядок розроблення, затвердження, внесення змін до ОП визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf), тобто розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічей із здобувачами вищої освіти виявлено, що вони мають змогу брати участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери. При цьому встановлено відсутність у студентів розуміння різниці між ОП та навчальним планом спеціальності.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічей із роботодавцями виявлено, що вони мають змогу брати участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери. Існує практика проведення кафедральних методичних семінарів, куди запрошуються представники роботодавців, під час яких є можливість обговорювати ОП, навчальний план тощо.

При цьому встановлено відсутність у роботодавців розуміння різниці між ОП та навчальним планом спеціальності.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відсутня, через проведення первинної акредитації магістерської освітньої програми. Виявлено, що одним із завдань Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню є збирання відповідної інформації.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf) існує механізм реакції внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в ОП. Внутрішня система забезпечення якості забезпечує адекватне реагування на недоліки, які виявлялися в ОП під час здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf) зовнішнє забезпечення якості проводиться групами зовнішніх експертів, у складі яких є студенти. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. У зв'язку з первинною акредитацією освітньо-кваліфікаційного рівня магістра, враховано зауваження та пропозиції з останніх акредитацій ОП інших університетів. Також встановлено, що ЗВО було здійснене порівняння її змісту з ОП провідних ЗВО України та зроблено висновок про її відповідність основним вимогам.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами зустрічей із стейкхолдерами, науково-педагогічними працівниками, співробітниками інших підрозділів ЗВО встановлено існування культури якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОП, що акредитується.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою.

Стейкхолдери (студенти, роботодавці) мають змогу брати участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери.

Існування механізму реакції внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в ОП.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Існування культури якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОП, що акредитується.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Відсутність у стейкхолдерів (студенти, роботодавці) розуміння, що таке Освітня програма, її важливість для підготовки здобувачів вищої освіти, а також про різницю між ОП та навчальним планом спеціальності.

Рекомендації:

- Проводити регулярні методичні семінари із стейкхолдерами про особливості освітнього процесу здобувачів вищої освіти, що ґрунтується на Освітній програмі та інших документах.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. які знаходяться у вільному доступі для перегляду на електронних ресурсах:

1. https://chmnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2014/06/Statut_Chnu_Im_Petra_Mogili.pdf 2
2. <https://chmnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/09/Trudovij-kolektivnij-dogovir-CHDU-CHNU-Profkom-20162020.pdf>
3. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvithogo_protseesu.pdf
4. <https://chmnu.edu.ua/polozhennya/>

Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Також під час спілкування із студентами, викладачами та роботодавцями було відмічено, що дійсно враховуються їхні інтереси та побажання при складанні ОП, зокрема заміна тем лекційних та семінарських занять на більш цікавіші, побажання проводити більше практичних занять, введення предметів, які обрали студенти та інші.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/OPP-2018.pdf>). Стосовно цілей, то вони прописані не достатньо чітко та зрозуміло для стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами, що є у вільному електронному доступі. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. В більшості випадків враховуються інтереси та побажання стейкхолдерів при складанні ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Не всі посилання на веб-сайті працюють коректно. Не достатньо чітко та зрозуміло для стейкхолдерів прописані цілі ОП.

Рекомендації:

- Потрібно активніше залучати стейкхолдерів до обговорення та внесення своїх пропозицій до даної ОП, а також формулювати цілі ОП із орієнтацією на стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Перспективи для подальшого розвитку Освітньої програми для другого (магістерського) рівня за спеціальністю «053 Психологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили вбачаємо у посиленні науково-дослідної складової освітньої програми, у забезпеченні прозорості і доступності освітнього процесу як для студентів, так і роботодавців.

Під час акредитації ОП були визначені такі позитивні моменти:

- практична зорієнтованість освітньої програми на студента;
- мотивованість вибору здобувачами освіти даної спеціальності;
- задоволеність студентів теоретичною та практичною підготовкою викладачів та формою подачі ними навчального матеріалу;
- основний наголос в початковому процесі робиться на студентоцентрикований підхід у роботі зі студентами;
- створення належних умов для студентів з особливими потребами;
- можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- функціонування на високому рівні Центру соціально-психологічної підтримки, що є необхідною складовою для психологічної підтримки студентів у різних життєвих ситуаціях.

Варто відмітити позитивне сприяння Гаранта ОП під час роботи експертної групи, та своєчасність надання всієї необхідної інформації.

Під час зустрічей виявлено, що Гарант ОП та представники групи забезпечення спеціальності відкриті та готові до змін відповідно до висловлених зауважень, розуміють виклики сучасної психологічної науки та у перспективі планують розвиватися у цьому напрямку, зокрема, розширювати перелік спеціалізацій.

У процедуру проведення акредитації вважаємо за необхідне ввести можливість відвідання аудиторних занять, а також відведення окремого часу для ознайомлення із оригіналами необхідних документів.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	<i>Рівень В</i>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<i>Рівень В</i>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	<i>Рівень В</i>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	<i>Рівень В</i>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	<i>Рівень В</i>
Критерій 6. Людські ресурси	<i>Рівень В</i>
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	<i>Рівень В</i>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	<i>Рівень В</i>
Критерій 9. Прозорість та публічність	<i>Рівень В</i>
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>Рівень В</i>

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

дорадчий висновок представника роботодавців

окремі думки членів експертної групи

програма відвідування ЗВО

інші документи _____

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи Левус Надія Ігорівна (електронний підпис)

Члени експертної групи Підбуцька Ніна Вікторівна (електронний підпис)
Кряжева Інна Миколаївна (електронний підпис)